

МИКОЛАЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

ФАКУЛЬТЕТ АГРОТЕХНОЛОГІЙ
Кафедра землеробства, геодезії та землеустрою

ЗАТВЕРДЖУЮ

Перший проректор
"07" 07 Д.В. Бабенко

2021 р.

Гарант освітньої програми

"17" 06 М.В. Дубініна

2021 р.

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«Основи екології»

Галузь знань 07 «Управління та адміністрування»
Спеціальність 071 «Облік і оподаткування»
Освітньо-професійна програма «Облік і оподаткування»
Освітній ступінь «Молодший бакалавр»
Семестр І-й
Форма здобуття освіти (денна)
Викладачі Манушкіна Тетяна Миколаївна,
канд. с.-г. наук, доцент, доцент
кафедри землеробства, геодезії та
землеустрою,
manushkinain@mnau.edu.ua

Розглянуто на засіданні кафедри землеробства, геодезії та землеустрою.
Протокол № 12 від «09» червня 2021 року.
Завідувач кафедри Гамаюнова В. В.

Схвалено науково-методичною комісією факультету агротехнологій.
Протокол № 10 від «17» червня 2021 року.
Голова науково-методичної комісії Манушкіна Т. М.

Схвалено на засіданні вченої ради факультету агротехнологій.
Протокол № 12 від «17» червня 2021 року.
Голова вченої ради Вишнєвська О. М.

Миколаїв
2021

Основи екології. Манушкіна Т. М.

<p>I. Призначення навчальної дисципліни</p>	<p>Навчальна дисципліна «Основи екології» передбачає надання фундаментальних теоретико-методичних знань та практичних навичок щодо довкілля, розуміння різних видів взаємозв'язків, що виникають між людиною і навколишнім середовищем, є необхідною умовою взаємного узгодження економічних, екологічних та соціальних чинників сталого розвитку. Майбутнім фахівцям економічних спеціальностей належить розробляти і практично реалізовувати плани охорони навколишнього середовища, і раціонального використання природних ресурсів на всіх рівнях управління соціально-економічними процесами: народногосподарському, галузевому, регіональному, а також на рівні окремих підприємств.</p>
--	--

<p>Мета навчальної дисципліни</p>	<p>Мета навчальної дисципліни - ознайомлення здобувачів вищої освіти з основними фундаментальними положеннями теоретичної екології, принципами функціонування біосфери, особливостями взаємозв'язків біосфери і техносфери, з глобальними і регіональними екологічними проблемами, з проблемами ресурсно-економічного спрямування, а також з сучасними принципами і стратегіями сталого розвитку, шляхами і засобами гармонізації процесів економічного розвитку суспільства та безпечного розвитку навколишнього природного середовища.</p> <p>Завдання дисципліни:</p> <ul style="list-style-type: none"> -розкрити предмет, методи і місце екології в системі природничих, соціально-економічних дисциплін, висвітлити її зміст і засади; -ознайомити з основними розділами екології, спираючись на сучасні досягнення екологічної науки і практики; -ознайомити з принципами раціонального (оптимального) природокористування; -сприяти формуванню екологічного світогляду майбутніх фахівців.
	<p>Предметом навчальної дисципліни є структура взаємозв'язків між живими організмами та навколишнім середовищем.</p> <p>Об'єктом навчальної дисципліни є організми окремих видів, популяції, біоценози, біосфера.</p>

<p>3. Компетентності</p>	<p>Інтегральна компетентність: Інт. К - здатність розв'язувати типові спеціалізовані завдання та практичні проблеми під час професійної діяльності у сфері обліку, аналізу, аудиту та оподаткування, або у процесі навчання, що передбачає застосування теорій та методів бухгалтерського обліку і характеризуються комплексністю та невизначеністю умов.</p> <p>Загальні компетентності: ЗК 10. Здатність працювати в команді.</p> <p>Фахові компетентності спеціальності: ФК14. Здатність використовувати базові знання та практичні навички технологій у галузі сільськогосподарського виробництва, переробки, зберігання та стандартизації продукції, а також володіти знаннями щодо екологічних процесів у сільськогосподарському виробництві.</p> <p>Програмні результати навчання: ПРН 19. Дотримуватись здорового способу життя працівників та здійснювати заходи щодо зб середовища. ПРН 20. Застосовувати базові знання та практичні на сільськогосподарського виробництва, переробки, зб продукції, а також екологічних процесів з метою господарських процесів підприємств.</p>
<p>4. Заплановані результати навчальної дисципліни</p>	<p>У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач вищої освіти повинен:</p>

	знати:	<ul style="list-style-type: none"> ➤ особливості взаємозв'язків між компонентами в екосистемах, механізми природних основ життя, ➤ місце людини в структурі біосфери та її вплив на цілісність і непорушність цієї системи, ➤ роль екології та економіки природокористування в житті та розвитку суспільства, ➤ актуальні еколого-економічні проблеми виробництва і переробки сільськогосподарської продукції, ➤ необхідність та способи екологізації виробничих процесів у сільському господарстві. 		
	вміти:	<ul style="list-style-type: none"> ➤ аналізувати вплив господарської діяльності людини на природне середовище, ➤ планувати раціональне використання природних ресурсів, ➤ розробляти заходи екологізації виробництва. 		
5.Опис навчальної дисципліни		Всього годин/кредитів за навчальним планом, з них: - лекції - практичні заняття - самостійна робота		
		<i>90 годин/ 3,0 кредити 30 годин/ 1,0 кредити 14 годин/ 0,47 кредити 46 години /1,53 кредити</i>		
Календарний план*				
№ з/п	Найменування тем	Розподіл навчального часу, годин		
		лк	пз	сам. робота
Модуль I				
1.	Предмет, методи і завдання екології	2	1	4
2.	Біосфера та сучасні уявлення про структуру природного середовища	2	1	6
3.	Екосистеми та їх місце в організації біосфери	2	2	6
4.	Природні ресурси		2	6

Модуль II				
5.	Техногенний вплив на біосферу		- 6	
6.	Забруднення атмосфери	2	1 2	
7.	Забруднення гідросфери		- 2	
8.	Забруднення і деградація ґрунтів	2	1 2	
9.	Агроекосистеми та екологічні особливості їх розвитку		2 2	
10.	Лісові ресурси – їх використання, відтворення та охорона		2 2	
Модуль III				
11.	Урбанізація та її наслідки. Проблема відходів	2	- 6	
12.	Сучасний стан навколишнього природного середовища в Україні		- 4	
13.	Еколого-економічні основи природокористування		2 6	
14.	Концепція сталого розвитку суспільства	2	- 2	
15.	Основи екологічної безпеки	2	- 4	
Всього		16	14 60	
*Примітка. Проведення видів занять здійснюється відповідно до графіку освітнього процесу				
6. Порядок та критерії оцінювання	<p>Поточний контроль знань здійснюється шляхом усного опитування на практичних заняттях, письмового тестування, тестування за допомогою ПЕОМ, перевірки завдань самостійної роботи, а оцінювання виконується за бальною методикою ЄКТС.</p> <p>Форма підсумкового контролю – залік. Підсумкова оцінка здобувача вищої освіти визначається за умови наявності у нього позитивних оцінок з усіх модулів дисципліни (залікових кредитів). При цьому до залікової книжки виставляється “зараховано”, якщо кількість балів 60 і більше (із можливих 100 засвоєння змістових модулів протягом семестру).</p> <p>Якщо кількість балів, які здобувач набрав упродовж семестру, менше 60, підсумковий контроль здійснюється шляхом проведення заліку в усній формі по питаннях, що розглядаються і затверджуються на засіданні кафедри. Оцінювання виконується за бальною методикою ЄКТС. Зарахування пропущених занять здійснюється після їх відпрацювання з НПП за розкладом консультацій.</p>			
Поточний і підсумковий контроль знань здобувачів вищої освіти				
Вид контролю знань студентів	Модулі (в балах)			Всього балів
	1	2	3	
Виконання практичних робіт	1-2	4-6	1-2	6-10

Опитування	3-5	12-20	3-5	18-30
Виконання завдань самостійної роботи	3-5	3-5	3-5	9-15
Колоквіум	6-10	6-10	6-10	18-30
Тестування	3-5	3-5	3-5	9-15
Всього за семестр	16-27	28-46	16-27	60-100
Загальна шкала оцінювання ECTS за результатами курсу				
Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою		
		для екзамену, курсової роботи (проєкту), звіту з практики, диференційованого заліку	для заліку	
90 – 100	A	«5» – відмінно	зараховано	
82–89	B	«4» – добре		
75 – 81	C	«3» – задовільно		
64–74	D			
60–63	E			
35–59	FX	«2» – незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання	
1 – 34	F	«2» – незадовільно з обов'язковими повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	
7. Політика курсу		<p>Основні принципи проведення занять:</p> <ul style="list-style-type: none"> - відкритість до нових та неординарних ідей, толерантність, доброзичлива партнерська атмосфера взаєморозуміння та творчого розвитку; - усі завдання, передбачені програмою, мають бути виконані у встановлений термін; - різні моделі роботи на заняттях, у тому числі робота над вирішенням завдань дає можливість 		

	<p>здобувачам вищої освіти якнайширше розкрити свій власний потенціал, навчитись довіряти своїм партнерам, розвинути навички інтелектуальної роботи в команді;</p> <ul style="list-style-type: none"> - курс передбачає інтенсивне використання мобільних технологій навчання, що дає можливість здобувачам вищої освіти та викладачеві спілкуватись один з одним у будь-який зручний для них час, а для здобувачів вищої освіти, які відсутні на заняттях, отримати необхідну навчальну інформацію та представити виконані завдання; - протягом усього курсу активно розвиваються автономні навички здобувачів вищої освіти, які можуть підготувати додаткову інформацію за темою, що не увійшла до переліку тем практичних занять змістових модулів та виступити з презентацією чи інформуванням додатково.
<p>8. Інформаційні джерела</p>	<p style="text-align: center;">Основні:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Білявський Г. О. Основи екології: теорія та практикум: навчальний посібник. К. : Лібра, 2004. 368 с. 2. Білявський Г. О., Фурдуй Р. С., Костіков І. Ю. Основи екології : підручник. К. : Либідь, 2004. 408 с. 3. Джигирей В. С. Екологія та охорона навколишнього природного середовища : навч. посіб. К. : Т-во "Знання", КОО, 2006. 319 с. 4. Екологія : базовий підручник для студентів вищих навчальних закладів / [Ю. П. Бобильов, В. В. Бригадиренко, В. Л. Булахов та ін.]. Харків : Фоліо, 2014. 672 с. 5. Заверуха Н. М., Серебряков В. В., Скиба Ю. А. Основи екології : навч. посібн. К. : Каравела, 2006. 368 с. 6. Загальна екологія : підручник / Л. І. Соломенко, В. М. Боголюбов, А. М. Волох. К. : НУБіП України, 2017. 312 с. 7. Зопольський А. К., Салюк А. І. Основи екології : підручник / за ред. К. М. Ситника. К. : Вища шк. 2005. 382 с. 8. Основи екології та екологічного права : навч. посіб. / Ю. Д. Бойчук, М. В. Шульга, Д. С. Цалій,

В. І. Дем'яненко ; за заг. ред. Ю. Д. Бойчука і М. В. Шульги. 2-ге вид., випр. і доп. Суми : ВТД «Університетська книга» ; К. : Видавничий дім «Княгиня Ольга», 2005. 368 с.

9. Потіш Л. А. Екологія : навч. посіб. К., 2008. 272 с.

10. Про охорону навколишнього природного середовища : закон України від 25.06.1991 № 1264-ХІІ. – Режим доступу : <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/1264-12>.

11. Мягченко О. П. Основи екології – К. : Центр учбової літератури, 2010. 312 с.

Допоміжна література:

1. Основи агрономії : навчальний посібник до практичних занять та самостійної роботи / Н. І. Хомик, Г. Б. Цьонь, Т. А. Довбуш, Н. А. Антончак. Тернопіль : ФОП Паляниця В. А., 2021. 320 с.

2. Економіка сільського господарства: Навч. посібник / Збарський В.К., Мацибора В.І., Чалий А.А. та ін.; За ред. В.К. Збарського і В.І. Мацибори. – К.: Каравела, 2009. – 264с.

3. Охорона та раціональне використання природних ресурсів і рекультивация земель: навч. посібник / [П. П. Надточій, Т. М. Мислива, В. В. Морозов та ін.] ; за ред. П. П. Надточія, Т. М. Мисливої. Житомир : Видавництво «Державний агроекологічний університет», 2007. 420 с.

4. Артамонов Б. Б., Міронова Н. Г. Екологічна експертиза : навч. посіб. Львів : Новий Світ-2000, 2018. 141 с.

5. Охорона та раціональне використання природних ресурсів і рекультивация земель : навч. посібник / [П. П. Надточій, Т. М. Мислива, В. В. Морозов та ін.] ; за ред. П. П. Надточія, Т. М. Мисливої. – Житомир : Видавництво «Державний агроекологічний університет», 2007. 420 с.

6. Природні ресурси України : навч. посіб. / [П. С. Гнатів, П. Р. Хірівський, О. Д. Зинюк та ін.]. Львів : Камула, 2012. 216 с.

Інформаційні ресурси

1. <http://www.menr.gov.ua> – Офіційний сайт

	<p>Міністерства екології і природних ресурсів України.</p> <ol style="list-style-type: none"> 2. http://www.unep.org. 3. http://www.europa.eu.int/comm/dgs/environment/index_en.htm – Веб-сторінка Екологічної програми Європейської комісії. 4. http://www.informeco.ru – Інформ-екологія. Інформаційно-аналітичне агентство. 5. http://www.waterandecology.ru – Журнал «Вода і екологія: проблеми і рішення». 6. http://www.forest.report.ru – Екологія лісу. 7. http://www.grida.no – Глобальний ресурсний інформаційний банк даних. 8. http://www.wwf.org – Всесвітній фонд дикої природи. 9. http://www.wmo.ch – Глобальна служба атмосфери. <p>Законодавчо-нормативні акти</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Про охорону навколишнього природного середовища: закон України від 25.06.1991 № 1264-ХІІ. Режим доступу: http://zakon3rada.gov.ua.laws/show1264-12
<p>9. Інтеграція здобувачів вищої освіти з особливими освітніми потребами</p>	<p>Набуття програмних результатів в умовах інклюзивної освіти здійснюється відповідно до Положення про організацію інклюзивного навчання осіб з особливими освітніми потребами у Миколаївському національному аграрному університеті СО 5.279.01-00.2020 із застосуванням особистісно орієнтованих методів навчання та з урахуванням індивідуальних особливостей навчально-пізнавальної діяльності усіх здобувачів вищої освіти, рекомендацій індивідуальної програми реабілітації особи з інвалідністю (за наявності) та/або висновку про комплексну психолого-педагогічну оцінку розвитку здобувачів вищої освіти (за наявності), що надається інклюзивно-ресурсним центром.</p> <p>Можливість дистанційного (або очно-дистанційного) навчання з використанням наступних засобів:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Система Moodle (https://moodle.mnau.edu.ua) лекційний матеріал, практичні завдання, напрями наукової та індивідуальної роботи, завдання

	<p>для самостійної роботи);</p> <ol style="list-style-type: none"> 2. Платформа онлайн-занять Jitsi у системі Moodle – читання онлайн-лекцій; 3. Платформа онлайн-занять Zoom - для проведення індивідуальних практичних занять, консультацій тощо; 4. Електронний репозитарій МНАУ; 5. Спілкування через електронну пошту (manushkinatn@mnau.edu.ua) та телефонний зв'язок; 6. Залучення до освітньо-наукових заходів в онлайн-режимі; 7. Індивідуальний підхід до викладання матеріалу навчальної дисципліни. <p>Можливість залучення до освітнього процесу куратора академічної групи та людини, яка знаходиться поряд із здобувачем вищої освіти з особливими освітніми потребами (батьки, сестра, брат та інших).</p>
<p>10. Доступ до матеріалів навчання</p>	<p>Робоча програма дисципліни, її си́лабус та навчально-методичний комплекс дисципліни (https://moodle.mnau.edu.ua) з необхідним його наповненням розташовано на офіційному сайті Миколаївського національного аграрного університету (https://www.mnau.edu.ua).</p>

Си́лабус навчальної дисципліни розроблено:

Доцент кафедри _____ _____ Т. М. Манушкіна
(підпис)